

بسم الله الرحمن الرحيم

وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

معاونت بهداشت

مرکز سلامت محیط و کار

برنامه تفصیلی

کنترل مواجهه شاغلین با سرب در محیط کار

سال ۱۳۹۱

کنترل اثرات مخاطره آمیز سرب در محیط کار به منظور حفظ و ارتقاء سلامت شاغلین کشور

کلیات سرب:

سرب دارای اثرات عصبی، اختلالات گوارشی، اثر بر کلیه ها، تولید مثل، سیستم خونساز، اثر بر روی آنزیمها و اختلال در کار آنها، تجمع زیستی در بافتها و اختلال در سنتز، می باشد. بیماریهای ناشی از سرب شامل بیماری آنسفالیت سمی (التهاب بافت مغز)، بیماری مزوتلیوما (سرطان پرده پوشاننده ریه) و همچنین در کارگران معادن سرب، نارسایی کلیه و صدمه به عملکرد دستگاه تولید مثل دیده می شود. اثرات بالینی سرب بسته به میزان جذب دارد، به طوریکه کمتر از ۳۰ میکروگرم، احتمال بروز اثرات بالینی کمتر، ۳۰ تا ۷۰ میکروگرم، علائم خفیف و نشانه هایی ممکن است بروز کند و بیشتر از ۷۰ میکروگرم، آشکار شدن علائم و نشانه ها و رسیدن سطح سرب خون به ۱۰۰ میکروگرم بر لیتر می باشد. علائم مسمومیت حاد با سرب شامل کم اشتها، تهوع و استفراغ شیرین رنگ، بی حالی، دل درد، مدفوع خونی یا سیاه، ایجاد خط آبی روی لثه و تشنج می باشد. مسمومیت با سرب، غالباً به صورت مزمن ایجاد می شود و تغییرات بیشتر در استخوان و مغز استخوان به وجود می آید که موجب اختلال در ساخت گویچه های قرمز خون و کم خونی و در نهایت بصورت فلج تظاهر می کند. سرب آلی مانند تترا اتیل سرب و تترا متیل سرب، عوامل ضد ضربه در موتورهای اتومبیل هستند. از اثرات مواجهه دراز مدت با این نوع سرب شامل اختلال در تفکر، توهم، کاهش حافظه، بی خوابی و اختلال شخصیت می باشد.

اهمیت کنترل مواجهه با سرب در صنایع کشور:

سرب جز ۱۰ ماده شیمیایی خطرناک اول سازمان جهانی بهداشت است که باعث نگرانی عمده برای سلامت عموم می باشد. متأسفانه اثرات سرب تنها شامل تأثیرات بر سلامت نمی باشد و تأثیرات اجتماعی، اقتصادی نامناسبی نیز از خود بر جای می گذارد. از جمله تأثیرات نامناسب آن بر اقتصاد، کاهش بهره وری نیروی انسانی است که ناشی از کاهش حافظه و دیگر اثرات منفی سرب بر سلامت روان دارد. با توجه به این موارد، اهمیت کنترل این ماده خطرناک بیشتر مشخص می شود و بایست طی برنامه ای منظم به کاهش مواجهه با این فلز خطرناک پرداخت. سرب در صنایعی مانند ساخت لوله ها، سیم های سرب دار، صنایع شیمیایی و رنگ سازی، تهیه اسید سولفوریک، ساخت گلوله های سرببوجروف چاپ، باتری سازیها، تهیه آلیاژهای مختلف، ساخت آفتکش ها، لاستیک سازیها و غیره موجود می باشد. برنامه کنونی در راستای این هدف، طراحی شده است و انتظار می رود تا پایان این برنامه، میزان مواجهه با سرب در معادن و کارخانجات مربوطه کاهش یابد تا در نهایت موجب حفظ و ارتقا سلامتی کارگران در مواجهه گردد. لزوم آموزش به گروه های هدف (کارشناسان مشمول برنامه، کارفرمایان، کارگران) نیز بسیار اهمیت دارد. کارشناسان مشمول این برنامه، شامل کارشناسان معاونت های بهداشتی، کارشناسان شبکه، کارشناسان شاغل در صنایع، کارشناسان شاغل در شرکت های خصوصی ارائه دهنده خدمات بهداشت حرفه ای، کارشناسان شاغل در آزمایشگاه های تخصصی بهداشت حرفه ای می باشند.

هدف کلی: کنترل اثرات مخاطره آمیز سرب در محیط کار به منظور حفظ و ارتقاء سلامت شاغلین کشور

اهداف اختصاصی:

۱. ارتقاء سطح آگاهی کلیه کارشناسان مشمول برنامه در زمینه کنترل مواجهه شاغلین با سرب در محیط کار
۲. ارتقاء سطح آگاهی و ایجاد انگیزه در کلیه کارفرمایان صنایع مرتبط در زمینه کنترل مواجهه شاغلین با سرب در محیط کار
۳. ارتقاء سطح آگاهی کلیه کارگران شاغل در صنایع مرتبط در زمینه پیامدهای بهداشتی ناشی از مواجهه شاغلین با سرب در محیط کار
۴. ارتقاء کمی و کیفی بازرسی ها با رویکرد ویژه نظارت بر کنترل مواجهه شاغلین با سرب
۵. کنترل عامل سرب در محیط کار

راهنماها

- آموزش به کلیه کارشناسان بهداشت حرفه ای مشمول برنامه
- آموزش به کلیه کارفرمایان مشاغل مرتبط
- آموزش به کلیه کارگران مشاغل مرتبط
- تقویت بازرسی کارشناسان بهداشت حرفه ای معاونت های بهداشتی با رویکرد ویژه نظارت بر صنایع جهت کنترل مواجهه شاغلین با سرب در محیط کار
- نظارت بر عملکرد برنامه های کنترل در کارگاههای دارای سرب
- نظارت بر عملکرد کارشناسان مشمول برنامه
- ارائه روش استاندارد روش نمونه برداری و آنالیز سرب
- اطلاع رسانی در کارفرمایان و کارگران مشاغل مرتبط در زمینه کنترل مواجهه شاغلین با سرب در محیط کار
- فرهنگ سازی و ایجاد انگیزه در کارفرمایان و کارگران مشاغل مرتبط در زمینه کنترل مواجهه شاغلین با سرب در محیط کار
- طراحی سیستم ثبت اطلاعات

فعالیت ها

۱. تهیه برنامه تفصیلی کنترل مواجهه شاغلین با سرب در محیط کار سال ۱۳۹۱
۲. طراحی لیست فرم گزارشات سرب در سایت پورتال مرکز سلامت
۳. تهیه فرم های گزارش گیری سرب در سامانه جامع بازرسی
۴. تهیه و تدوین مجموعه های آموزشی کنترل مواجهه شاغلین با سرب در محیط کار برای کارشناسان مشمول برنامه
۵. تهیه و تدوین مجموعه های آموزشی کنترل مواجهه شاغلین با سرب در محیط کار برای کارفرمایان و کارگران
۶. برگزاری کارگاه آموزشی برای کارشناسان مشمول برنامه جهت کنترل مواجهه شاغلین با سرب در محیط کار
۷. تهیه راهنمای شناسایی سرب در محیط کار
۸. شناسایی کلیه کارگاه هایی که به نحوی سرب را تولید میکنند .
۹. تهیه مولتی مدیای آموزشی برای کارفرمایان و کارگران صنایع مرتبط جهت کنترل مواجهه شاغلین با سرب در محیط کار
۱۰. برگزاری کارگاه آموزشی برای کارفرمایان صنایع مرتبط
۱۱. برگزاری کارگاه آموزشی برای کارگران صنایع مرتبط
۱۲. تهیه و تدوین راهنمای جامع جهت کنترل مواجهه شاغلین با سرب در محیط کار
۱۳. تهیه چک لیست نظارت بر عملکرد کارشناسان مشمول برنامه
۱۴. ارائه روش استاندارد نمونه برداری و آنالیز نمونه های حاوی سرب
۱۵. انجام اقدامات مرتبط با تقویت بازرسی های محیط های کار مرتبط با سرب
۱۶. هماهنگی های برون بخشی
۱۷. هماهنگی های درون بخشی
۱۸. انجام پیگیری های لازم جهت اطمینان از اجرای برنامه های کنترل در کارگاههای دارای سرب
۱۹. ارائه گزارش فصلی پیشرفت برنامه در سایت برنامه ریزی عملیاتی وزارت بهداشت
۲۰. تنظیم و ارسال گزارش پیشرفت کار توسط معاونت های بهداشتی بصورت سه ماهانه
۲۱. ارزیابی، نظارت و پایش برنامه
۲۲. تهیه گزارش نهایی

عناوین فعالیت ها، مسؤل برنامه و زمان اجرای فعالیت های برنامه تفصیلی کنترل مواجهه شاغلین با سرب

در محیط کار سال ۱۳۹۱

ردیف	فعالیت ها	مسؤل برنامه	زمان اجرا
۱	تهیه برنامه تفصیلی کنترل مواجهه شاغلین با سرب در محیط کار سال ۱۳۹۱	مرکز سلامت محیط و کار معاونت های بهداشتی	از ۱۳۹۱/۰۱/۳۰ لغایت تا ۱۳۹۱/۰۶/۳۰
۲	طراحی لیست فرم گزارشات سرب در سایت پورتال مرکز سلامت	مرکز سلامت محیط و کار	تا ۱۳۹۱/۰۲/۳۰
۳	تهیه فرم های گزارش گیری سرب در سامانه جامع بازرسی	مرکز سلامت محیط و کار	تا ۱۳۹۱/۰۳/۳۰
۴	تهیه و تدوین مجموعه های آموزشی کنترل مواجهه شاغلین با سرب در محیط کار برای کارشناسان مشمول برنامه	مرکز سلامت محیط و کار	تا ۱۳۹۱/۰۶/۳۰
۵	تهیه و تدوین مجموعه های آموزشی کنترل مواجهه شاغلین با سرب در محیط کار برای کارفرمایان و کارگران	مرکز سلامت محیط و کار	تا ۱۳۹۱/۰۶/۳۰
۶	برگزاری کارگاه آموزشی برای کارشناسان مشمول برنامه جهت کنترل مواجهه شاغلین با سرب در محیط کار	مرکز سلامت محیط و کار معاونت های بهداشتی و سطوح تابعه	تا ۱۳۹۱/۰۷/۳۰
۷	تهیه راهنمای شناسایی سرب در محیط کار	مرکز سلامت محیط و کار	تا ۱۳۹۱/۰۵/۲۰
۸	شناسایی کلیه کارگاه هایی که به نحوی سرب را تولید، میکنند	کارشناسان شبکه کارشناسان شاغل در صنایع	تا ۱۳۹۱/۰۸/۱۵
۹	تهیه مولتی مدیای آموزشی برای کارفرمایان و کارگران صنایع مرتبط جهت کنترل مواجهه شاغلین با سرب در محیط کار	مرکز سلامت محیط و کار	تا ۱۳۹۱/۰۸/۳۰
۱۰	برگزاری کارگاه آموزشی برای کارفرمایان صنایع مرتبط	کارشناسان شبکه کارشناسان شاغل در صنایع	تا ۱۳۹۱/۰۹/۳۰

عناوین فعالیت ها، مسؤل برنامه و زمان اجرای فعالیت های برنامه تفصیلی کنترل مواجهه شاغلین با سرب

در محیط کار سال ۱۳۹۱

ردیف	فعالیت ها	مسؤل برنامه	زمان اجرا
۱۱	برگزاری کارگاه آموزشی برای کارگران صنایع مرتبط	کارشناسان شبکه کارشناسان شاغل در صنایع	تا ۱۳۹۱/۰۹/۳۰
۱۲	تهیه و تدوین راهنمای جامع جهت کنترل مواجهه شاغلین با سرب در محیط کار	مرکز سلامت محیط و کار	تا ۱۳۹۱/۰۹/۳۰
۱۳	تهیه چک لیست نظارت بر عملکرد کارشناسان مشمول برنامه	مرکز سلامت محیط و کار	۱۳۹۱/۰۵/۳۰
۱۴	ارائه روش استاندارد روش نمونه برداری و آنالیز نمونه های حاوی سرب	مرکز سلامت محیط و کار	تا ۱۳۹۱/۰۷/۳۰
۱۵	انجام اقدامات مرتبط با تقویت بازرسی های محیط های کار مرتبط با سرب	معاونت های بهداشتی کارشناسان شبکه	شش ماهه اول
۱۶	تنظیم و ارسال گزارش پیشرفت کار توسط معاونت های بهداشتی بصورت سه ماهانه	معاونت های بهداشتی	هر سه ماه
۱۷	ارزیابی، نظارت و پایش برنامه	مرکز سلامت محیط و کار معاونت بهداشتی	۱۳۹۱/۱۱/۳۰
۱۸	تهیه گزارش نهایی	مرکز سلامت محیط و کار	۱۳۹۱/۱۲/۲۰

سلام دکتر خوبید انشاا که همیشه شاد و تندرست باشید کی میاید، ما منتظر هر چه زودتر آمدنتون هستیم بابت خرید خونه به بابا خیلی زحمت دادیم انشاا... که بتونم زحمتشون رو جبران کنم. آقای دکتر شمس زاده چندین بار اومدند که به عنوان متخصص طب کار برای شرکت نفت نامه معرفی بگیرند صلاح هست که نامه روبراش بنویسم یا نه؟ دکتر شنبه هم تهران سراغتون رو می گرفت و نامه ای ارسال کرده بود که تا اول مهر ماه لیست مراکز بهداشتی شهرستانهای استان دارای ارائه خدمات طب کار و لیست مراکز خصوصی و مطب های دارای پزشک روبراشون ارسال کنیم که با اجازه شما برای این که به موقع جواب داده باشیم لیستها رو با توجه به آیتم هائی که خواسته بودند ارسال گردید.

دکتر اداره کار هم چندین پرونده مربوط به تجدید نظر واسه امضای شما نگه داشتند که بهشون اطلاع دادم شما هفته آینده تشریف میارید انشاا... که درست گفته باشم دکتر روزی چند بار ذکر خیرتون میشه به قدری که توی این مدت متوجه شدیم که چقدر وجود شما ضروری است.